

---

100 ÉVE SZÜLETETTEK

I. BÁNTAI VILMOS FUVOLAMŰVÉSZ-TANÁR

Bántai Vilmos

(Budapest, 1922. május 17. – Budapest, 1985. augusztus 21.)

[Fúvós tanszaki hangverseny Bántai Vilmos emlékére 2020 \(19:44\)](#)

Bántai Vilmos Pesterzsébeten született 1922. május 17-én. Zenei tanulmányait a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán Hartai Ferenc osztályában fejezte be. Tanárai voltak: Kodály Zoltán, Weiner Leó és Szabolcsi Bence is. A művésztanári diploma megszerzése után között a Magyar Állami Hangversenyzenekar (ma Nemzeti Filharmonikus Zenekar) tagja lett olyan szólamtársak körében, mint Jeney Zoltán, Kovács Imre és Janthó Bertalan. A zenekarban piccolo játékaival egy új fejezetet nyitott a kényes hangszer kezelését illetően. Megbízható intonáció, kristálytisztá szép hang, a legnehezebb szólók virtuóz, kifogástalan előadását megcsodálhatta szinte az egész világot bejáró zenekar közönsége. Ferencsik János vezényletével készült számos Hungaroton lemez őrizi az utókor számára kivételes művészetét.

Zenepedagógiai munkássága a Fodor Zeneiskola államosítását követően (1952) a VI. kerületi I. számú Körzeti Zeneiskolában kezdődött, ahol nyugdíjba vonulásáig több évtizeden át tanított. Számptalan növendéke választotta a zenei pályát, hangszeres művészként vagy jelentős pedagógusként folytatva a példakép munkáját. Az egykori növendékek visszaemlékezéseiből tudjuk, hogy fuvola óráira folyamatosan jellemző volt a kedves, a mindig alkalmazkodó türelmes, gyakran humoros, de mindig következetes, szeretettel teli tanári viszony. Hamarosan új kották

megjelentetésével gazdagította a szerény hazai kínálatot. Ezzel egy olyan tátongó űr betöltését kezdte el, ami akkoriban Európában ismeretlen volt. Az első, az 1959-ben Kovács Imrével megjelentetett Kis előadási darabok még csak a kezdet volt. Ezt követték a gondosan válogatott gyűjtemények: Könnyű előadási darabok fuvolára (Sipos Évával), majd a népszerű Fuvolamuzsika I. és II. kötete (Kovács Imrével). Jelentős esemény volt a Gariboldi etűdök első magyar kiadása, majd 1980-ban a 3 kötetes Gyakorlatok fuvolára (Kovács Gáborral). Nagy feltűnést keltett a haladóknak szánt Wehner etűdök megjelentetése is (1985). A Skálaiskola (Kovács Gábor) 2 kötetes kiadása után munkáját elsősorban az előadási darabok közreadása jellemezte. Ezután már feleségével, Sipos Évával, a kiváló zeneelmélet és zongoratanárral közösen folytatták a szinte kikapadhatatlan ötleteket felsorakoztató művek, gyűjteményes albumok átdolgozását, összeállítását Bartók, Kodály műveinek átírtai I. II, Romantikus Album (1983), 3 Menüett, 3 Gavott, 3 Tambourin, Schubert: Variációk.

Bántai Vilmos 1975. augusztus 21-én bekövetkezett halála után a megkezdett közös munkát felesége folytatta. Gondosan ápolta és elősegítette a korábban közreadott kiváló kották újabb kiadásait. Személyesen megjelent és meleg szavakkal idézte fel elhunyt férje alakját, munkásságát az öt évente megrendezett emlék hangversenyeken.

Bántai tanár úr mindig arra törekedett, hogy a Jeney Fuvolaiskola mellé (elé), mintegy pótlásként, kiegészítő a kisebb növendékek számára is népszerű, jól játszható iskolát alkosson. Ez eleinte kéziratként terjedt (OPI) Gyakorlatok és gyermekdalok fuvolára (1982). Halála után átdolgozott formában adta közre felesége a nemzetközi népdal és magyar gyermekdal kincsre alapozott kottát: Fuvola ABC címen. A többnyelvű előszó után a gondosan, korszerűsített átdolgozásban közreadott mű a Jeney: Fuvolaiskola méltó megalapozója és kiegészítő kottája, ami ma már nélkülözhetetlen a zenetanításban.

A BÁNTAI VILMOS BUDAPESTI FUVOLAVERSENY alkalmából csak a köszönet hangján szólhatunk Vili bácsi és Éva néni áldozatos munkájáról, a nélkülözhetetlen kottakiadások megjelentetéséért, amelyekkel évtizedeken keresztül megajándékoztak minket. A szép kották gyakorlása közben többszörösen igaz lehet: Mert fuvolázni jó!

Barnabás Zoltán

(Megjelent a IV. Bántai Vilmos II. Fuvolaverseny (Budapest, 2011. II. 18-19.) műsorfüzetében.)

II.

BODONYI ISTVÁN CENTENÁRIUMÁRA

**Bodonyi István köszöntése 2012. május. 12-én a budapesti
Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolában¹**

Bodonyi István (1922-2012)

Drága Pista bácsi!

Tanítványai, kollegái, tisztelői nevében nagyon sok szeretettel köszöntöm 90. születésnapján. Mintha tegnap álltunk volna itt a 85. vagy a 80. jubileum alkalmából. Kettős szerepkörben vagyok itt: mint a rendező Hubay Jenő Társaság elnöke és hálás szívű növendéke. Társaságunk elsőszámú célkitűzése az, hogy névadó mesterünk szellemi örökségét, művészi értékeit, tanítási módszereit megőrizzük az utókor számára. Pista bácsi a Zeneakadémián az egyik legkiválóbb pedagógustól, a Hubay tanítvány Rados Dezsőtől kapta elméleti és gyakorlati tudását, és micsoda óriási muzikusok formálták zenei ízlését! Közülük elég, ha Kodály Zoltán, Weiner Leó, Kókai Rezső, Szabolcsi Bence, Siklós Albert, Waldbauer Imre, Viski János, Bartha Dénes, Rajter Lajos, Molnár Antal vagy Ferencsik János nevét említem.

Tanári, majd hegedűművészi diplomáját megszerelve Debrecenben kezdett dolgozni, majd a budapesti Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola tanára és a Postás Szimfonikus Zenekar első koncertmestere lett. Minket – akik abba a szerencsés helyzetbe kerültünk, hogy nála tanulhattunk hegedülni – mindig lenyűgözött óriási tudása, amely nem csupán a zenére terjedt ki. Abból a

---

¹ Parlando 2012/3.

szempontból is örülhettünk, hogy 14-től 18 éves korunkig – amikor a legfontosabb megszerezni a mesterségbeli tudást – járhattunk hozzá. Ő az a ritka tanáregyéniség, aki nemcsak elmagyarázta, hanem a hangszeren meg is mutatta bármelyik művet, sőt gyakran kísért zongorán bennünket. Reá, mint második szülőre tekinthettünk, aki embert is nevelt, életfilozófiáját soha nem rejtette véka alá, pontossága, következetessége, szakmai alázata példamutató volt és lesz mindannyiunk számára.

Pallagi János és Vermes Mária társaságában

Nagyon jó látni, hogy 90 évesen is ugyanaz a derűs, kiegyensúlyozott, bölcs személyiség, akihez bármikor fordulhatunk tanácsért. Annak is kimondhatatlanul örülök, hogy közel hasonló korú pályatársai, kimagasló művész – tanár egyéniségei szintén jó egészségnek, szellemi frissességnek örvendenek, és itt lehetnek velünk. Idén ősszel Pallagi Jancsi bácsit, jövőre Vermes Mária nénit fogjuk ugyanígy ünnepelni.

Drága Pista bácsi! Isten éltesse erőben, egészségben, szeretetben még nagyon sokáig! Örökre hálás tanítványa:

Szecsódi Ferenc Liszt Ferenc-díjas hegedűművész, tanár, érdemes és kiváló művész

„Jó kolléga volt Bodonyi István”²

Megrendülten hallottam Bodonyi István halálhírét, hiszen alig pár hónapja, hogy 90. születésnapja alkalmából – köszöntötték /köszöntöttük / régi kollégái, barátai, növendékei a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskolában.

Nagyon régi – több évtizedes – ismeretség fűzött Bodonyi Istvánhoz. Együtt voltunk a Zeneakadémia növendékei, még a II. világháború előtt. Bodonyi István akkor Waldbauer Imrénél tanult, én Gábrriel Ferencnél. 1945 után mindketten Rados Dezsőnél folytattuk tanulmányainkat és természetesen, együtt hallgattuk Szabolcsi Bence előadásait, zeneirodalom óráit, és sokszor találkoztunk Weiner Leónál, a kamarazene órákon. Szorosabb barátság csak jóval később alakult ki köztünk: amikor már mindketten a „Konzi”-ban tanítottunk. Akkoriban a felvételiken, a vizsgákon, és máskor is, sokat beszélgettünk zenéről, növendékekről. Megbeszéltük a régebbi tanítási módszereket, a mostani és a régi követelményeket, – ezekben a dolgokban mindig egyetértettünk. Bodonyi Pista tanácsra, segítségre mindig készen állt. (Sose felejttem el, milyen briliánsan játszott zongorán – lapról olvasva – amikor megkértem, hogy a brácsa kötelező tárgy vizsgáján – amit akkoriban rám bíztak – segítse ki kíséretével egyik vizsgázó növendékemet.)

Megtiszteltetésnek éreztem – és érzem –, hogy meghívásomra eljött és meghallgatta (Miskolcon tanuló, de Budapesten vizsgázó) egyik növendékem diploma-hangversenyét.

Jó kolléga volt Bodonyi István: szerény és mindig jóindulatú, jóhiszemű. (Szerénységére jellemző, hogy zeneszerzői, karmesteri, jogi tanulmányairól csak nemrég – már halála után – szereztem tudomást.)

Szeretettel gondolok kedves régi kollégámra – Emlékét megőrzöm.

Deák Ágnes
hegedűművész-tanár

---

² Parlando 2013/1.

III. KÓRODI ANDRÁS

(Budapest, 1922. május 24. – Treviso, 1986. szeptember 17.)

Kórodi András

Karmester, tanár. A Zeneakadémiára tizenhárom évesen, 1935-ben nyert felvételt, Varró Margit és Máthé Miklósné tanároknál tanult zongorát, később Váczi Károlynál klarinétot. A Nemzeti Zenedében zeneszerzést és karmesteri tanulmányokat folytatott Lajtha Lászlónál és Ferencsik Jánosnál 1941-1944 között. Ugyanitt a vezénylés tanára 1945-ben, ezzel párhuzamosan a Munkás Karnagyképzőben is tanított. 1946-tól operaházi korrepetitor, tíz évvel később karmester, 1963-tól pedig első karmester. A Budapesti Filharmóniai társaság Zenekarának karnagya 1967-től, elnök-karnagya 1976-tól. 1957-től tanított a Zeneakadémián karmesterképzést.

Verdi: Otello

Kórodi András, Vámos Ágnes és Simándy József (1960)
(Magyar Állami Operaház archívuma)

Számos külföldi szereplése során először vezényelt magyar karmesterként Tokióban és a moszkvai Nagyszínházban. Külföldi szereplésekről, ezzel

kapcsolatos tapasztalatairól így nyilatkozott interjújában: *„Művész számára elengedhetetlen az utazás, ha teméntelen fejtörést okoz is a műsorokat, próbákat egyeztető, összeállító operai titkárságnak. Minden muzsikusként fontos, hogy a világot járja. Azért is, mert tanulhat kollégáitól, de azért is, mert olyan műsorokat állíthat össze, amelyekre idehaza a kevés szereplési lehetőség miatt nem kerülhet sor. Ám, azt hiszem, a legfontosabb a sikerélmény, s a megnövekedett felelősségérzet. Jó néhány közepes muzsikusból lett európai rangú művész csupán azért, mert a megsokszorozott feladatok rákényszerítették a fejlődésre; aztán a siker és a rutin is megtette a magáét.”*

Új magyar művek bemutatóját vezényelte, melyekből lemezfelvétel is készült, többek között Bartók és Kodály művei mellett Szokolay Sándor: Várnász és Sámson című operáiból, melyekkel nagydíjat nyert a Francia Lemezkiadónál.

Kórodi András
(lfze.hu)

A tanításról így vallott: *„Nincsenek pedagógiai elveim. De azt tapasztaltam, hogy kétfajta karmestertípus van. Az egyik, a kifelé élő, mutatós, könnyed. Ennek zenei elmélyülését kell segíteni; a másik típust éppen fordítva: a gesztusokra kell biztatni, ez ugyanis úgy áll a zenekar elé, mintha a zene magától jönne. Persze, az alapvető mozdulatok úgy születnek az emberrel, mint mondjuk a kézírás. Ami talán fontosabb a tanításban a manualitásnál, az a zene értelmezése. Hiszem, hogy a modern muzsikát csak akkor lehet megérteni és jól tolmácsolni, ha a klasszikus zenével tisztában vagyunk. Schönberg is, Kodály is Palestrinán nevelte tanítványait; én magam Lajtha Lászlónál Bachon nőttem fel.”*

Díjai: Liszt Ferenc-díj (1953, 1958), érdemes művész (1960), Kossuth-díj (1970)

(Csanda Mária(lfze.hu))

Kórodi András felvételeiből

Verdi:Requiem:Kyrie:.mpg (2:17)

Verdi: Requiem-Kyrie.Sass Szilvia, Budai Livia, Simándy József, Gregor József (ének),
vezényel Kórodi András

Maurice Ravel művei:

Pavane egy infánsnő halálára (6:04)

Lúdanyó meséi: III. Csúnyácska, a pogadák császárnője (3:47)

Lúdanyó meséi: V. Tündéri kert (3:57)

· Budapest Filharmóniai Társaság Zenekara, vezényel: Kórodi András
© 1977 HUNGAROTON RECORDS LTD.

Kodály: Székely fonó - Elmegyek, elmegyek (Erzsébet Komlóssy, György Melis) (7:06)

A háziasszony: Komlóssy Erzsébet, A kérő: Melis György,
a Magyar Állami Operaház zenekara és énekkara, vezényel: Kórodi András
(Magyar Állami Operaház Budapest, 1982)

Szokolay: Vénász - Jelenet (Házy Erzsébet, Faragó András, Szecsődy Irén) (7:40)

A menyasszony és Leonardo jelenete

Menyasszony: Házy Erzsébet, Leonardo: Faragó András, Cselédasszony: Szecsődy Irén
Vezényel: Kórodi András

IV.
MIKÓ ANDRÁS
OPERAHÁZI FŐRENDEZŐ, ZENEAKADÉMIAI TANÁR
(Budapest, 1922. június 30. – Budapest, 1998. december 17.)

Mikó András
(mtva.hu)

Operarendező, tanár. Magánúton végezte művészi tanulmányait, hegedűt, éneket, tanult, grafika tanára Bortnyik Sándor volt, színpadi rendezés tanárai Oláh Gusztáv, Nádasdy Kálmán. 1946-tól 1962-ig ügyelőként, segédrendezőként majd rendezőként dolgozott a budapesti Operaházban, 1962-től főrendező 1982-ig. Egy évadon keresztül, 1951/1952-ben az Operettszínház főrendezője volt. 1949-től tanított a Zeneakadémián 1992-i nyugdíjba vonulásáig színpadi játék gyakorlatot.

Egyik születésnap méltatásban Mihály András köszöntőjében olvashatjuk: *„mi is volt rendezői víziód lényege hosszú operaházi éveid folyamán, csak így fogalmazhatok: énekes központú opera-játszás, olyan zenés színház, melynek középpontjában egyértelműen a nagy énekesegyenység áll. Milyen szerencse, hogy működéssel az Operaház színpadát a Zeneművészeti Főiskola operatanszakával összekötve, kedvedre kereshetted a jövő nagyjait, meglelve, támogatva és tanítva őket!”*

Kiemelkedő rendezései: A kékszakállú herceg vára, Várnász, Aida, A végzet hatalma, A lombardok, Macbeth, Tosca, Manon Lescaut, Falstaff, Gianni Schicchi, A köpeny, Bűn és bűnhődés, Faust, Carmen, Gioconda. Külföldön

számos helyen rendezett, vendégszerepelt a londoni Covent Gardenben, a moszkvai Nagyszínházban, Helsinkiben, Koppenhágában, Kölnben, Genfben, Torinóban, Buenos Airesben. A Szegedi Szabadtéri Játékokon és a margitszigeti Szabadtéri Színpadon mutatták be rendezéseit, szerepelt a Magyar Televízióban rendezőként, Puccini A köpeny című egyfelvonásosát alkalmazta filmre.

Koltai Tamás színikritikusnak adott interjújában így vallott rendezői elképzeléséről: „*A művek megközelítésére fölhasználható eszközök végtelenül sokfélék. Én minden opera esetében igyekszem a választott kiindulópontnak megfelelően, föltáratlan úton haladni. [...] A darabból kell kiindulni, és megtalálni hozzá a korszerű kifejezési formákat. Saját gyakorlatomból A lombardokat tudom példának hozni. Gardelli annak idején azt mondta nekem, hogy szeretné bemutatni, de a rendezők mindig opponálnak, mert mint rendezői feladatot megoldhatatlannak tartják. Kicsit gondolkodtam, aztán azt mondtam, hogy mutassuk be. A budapesti bemutató után nemzetközileg is olyan sikert aratott, hogy utána meghívtak Londonba, Torinóba, Genfbe*”.

Díjai: Liszt Ferenc-díj (1963), Érdemes művész (1967), Kossuth-díj (1975), Kiváló művész (1987)

(Csanda Mária/lfze.hu)

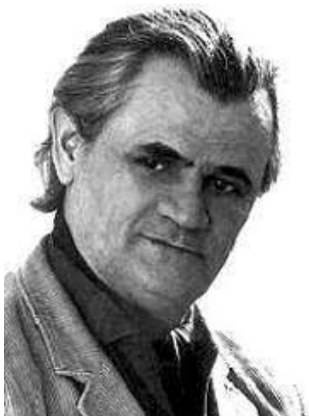
SZOKOLAY SÁNDOR : VÉRNÁSZ (1:03:00)

Az opera tv változata

A főszerepekben: Komlóssy Erzsébet, Házy Erzsébet, Szőnyi Ferenc, Faragó András, Moldován Stefánia, vez: Kórodi András, rendező: **Mikó András**

(MTV 1973)

V. PATACHICH IVÁN 100

Patachich Iván
(Budapest, 1922. június 3. – Budapest, 1993. május 10.) zeneszerző.

Életpályája

1940 és 1947 között a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola zeneszerzés szakán Siklós Albert, Viski János és Szabó Ferenc növendéke volt.

1943-47-ig az Állami Operaház korrepetitora, 1947-48-ig a Vígopera karigazgatója. 1951-52-ben a Madách Színház karmestere, 1952-től 1987-ig pedig a MAFILM zenei vezetője volt. Patachich Iván 1957-ben a Világifjúsági Fesztiválon díjat nyert.

Patachich Iván 1976-77-ben elektroakusztikai tanulmányokat folytatott az Utrechti Egyetemen, és Magyarországon elsőként alkalmazott komponált elektroakusztikus zenét. 1971-ben Budapesten létrehozta az EXASTUD (Experimentum Auditorii Studii) nevű elektronikus-zenei stúdiót. 1976-77-ben, Stuttgartban és Utrechtben folytatott elektroakusztikus-, és számítógépes-zenei kísérleteket.

Az alábbi helyeken hozott létre kompozíciókat: Columbia University, N.Y. (1969), Stockholm (1974), Pozsony (1975), Stuttgart (1976), Utrecht (1977), Bourges (1980), Belgrád (1985), Athén (1987), Párizs (CEMAMU), (1988).

1978-ban marimbára és hangszalagra komponált Metemorphosi című művéért neki ítéltek a bourges-i elektroakusztikai díjat. Ludi spaziali című kompozíciójával 1984-ben elnyerte a francia C.I.M.E. Nagydíját

Iván Patachich: Ritmi dispari (1966) (9:53)

Inhoff Ede, Szűcs Zoltán, Varasdy Frigyes (trombita), Sztán Tivadar, Steiner Ferenc (harsona),
Szabó László (tuba)
(Recorded in 1976)

Patachich -- Funzione Acustica (10:38)

van Patachich -- Funzione Acustica (10:35)

Ivan Patachich -- Ta Fonaenta (8:12)

Patachich Iván: Senvolves (9:39)

Skoff Zsuzsanna – szoprán

Chinese Temple with Echo (8:21)

Iván Patatich, "Musical Electro-Alchemy" [CP-164] (50:49)

Ludus syntheticus (8:09)

Hommage a l'electronique (9:29)

Ballada (Barna Jancsi) · Iván Patachich · Júlia Bikfalvy · Péter Winkler Musical Electro-Alchemy
(© 1981 HUNGAROTON RECORDS LTD.)

Zoltan Tokos: Patachich - Duó (7:24)

Csontos Ferenc (nagybőgő) és Tokos Zoltán (gitár)

Patachich Iván: Patience II. (8:37)

Götz Nándor – szaxofon

Ivan Patachich: Duo per flauto e chitarra III. (5:01)

Schöngrüntner Eszter (fuvola) és Hartl Bence (gitár)

Hommage a l'electronique (9:29)

Ivan Patachich -- Ta Fonaenta (8:12)

Ivàn Patachich - "Hangzó függvények" (1975) (10:35)

Water Music (9:59)

Faragó Béla Faragó ·Patachich Iván · Kósa Gábor

© 2001 HUNGAROTON RECORDS LTD.

Patachich István: Vidám dal (1:39)

2008.05.07.-i gyulai kamarazenei verseny békési résztvevői

Patachich: Enigmi e disegni (8:04)

Ivan Patachich "Rapsodia" (per Clarinetto e Banda) (10:04)

Banda Musicale della Polizia di Stato Dir.M.Billi

Szólista: Giovanni Lettiero

Róma.26/03/1999)

Fagotto digitale (11:36)

Ballada (Barna Jancsi) (5:06)

